

Komunike Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira

Sažetak

Politički direktori Vijeća za implementaciju mira su se sastali 6. i 7. oktobra 2005. godine u Sarajevu. Ovo je bio posljednji sastanak političkih direktora i organa vlasti Bosne i Hercegovine prije desete obljetnice parafiranja Mirovnog sporazuma u Daytonu 21. novembra 1995. godine. Zemlje članice Upravnog odbora su razmotrile napredak koji su bh. organi vlasti postigli u provođenju reformi koje su neophodne u cilju uspostavljanja trajnog mira i prosperiteta u Bosni i Hercegovini, priključivanja u Partnerstvo za mir, otpočinjanja pregovora o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je pozdravio usvajanje sporazuma o reformi policije većinom glasova u Narodnoj skupštini Republike Srpske, koja je održana 4. oktobra, i koji ispunjava 3 uslova Evropske komisije, tj.

- Sve zakonodavne i budžetske nadležnosti za sva pitanja policije moraju se nalaziti na državnom nivou.
- Nema političkog uplitanja u rad policije.
- Funkcionalne lokalne policijske oblasti moraju se utvrditi na osnovu tehničkih kriterija za rad policije, pri čemu se operativna komanda provodi na lokalnom nivou.

Upravni odbor je izrazio svoju punu podršku ovom sporazumu koji će osigurati osnovu za efikasnu i modernu policijsku službu koju trebaju i zaslužuju građani Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina će u roku od pet godina imati jedinstvenu integriranu policijsku službu na državnom nivou i lokalne policijske oblasti koje ispunjavaju uslove Evropske komisije.

Upravni odbor je pozdravio nedavno usvajanje zakona o reformi odbrane BiH. Ove zakone i njihove osnovne koncepte je izradila Komisija za reformu odbrane pod zajedničkim vođstvom ministra odbrane BiH, Nikole Radovanovića i političkog savjetnika NATO štaba u Sarajevu, dr. Raffi Gregoriana. Formiranje jedinstvenih vojnih snaga kompatibilnih sa struktura NATO-a, koje imaju jedinstven lanac komandovanja na državnom nivou i jedinstveni budžet za odbranu na državnom nivou će Bosni i Hercegovini osigurati oružane snage koje su joj potrebne da bi se suočila sa izazovima koje u oblasti sigurnosti nosi 21. stoljeće.

Politički direktori su izrazili žaljenje što sva lica koja je optužio Međunarodni krivični tribunal u Hagu, posebno Radovan Karadžić i Ratko Mladić, još uvijek nisu izručeni u Hag, i konstatirali su da je jedini preostali zahtjev za pristupanje Bosne i Hercegovine u Partnerstvo za mir potpuna saradnja sa Haškim tribunalom, koja uključuje hapšenje i izručenje Haškom tribunalu lica koja su optužena za ratne zločine.

Ostalo je samo osamdeset i šest dana do uvođenja poreza na dodatu vrijednost (PDV) u Bosni i Hercegovini i Upravni odbor izražava svoju punu podršku Upravi za indirektno oporezivanje i pozdravlja činjenicu da se tehničke pripreme odvijaju prema planu. Promjene u zadnji čas bi narušile ove pripreme i mogle bi dovesti do opasnog gubitka prihoda. Politički direktori su stavili jasno do znanja da bi ova reforma donijela korist bh. privredi i građanima Bosne i Hercegovine u pogledu povećanog ubiranja prihoda, borbe protiv korupcije i sive ekonomije.

Politički direktori su pozdravili značajan napredak koji je postignut u reformi PBS-a usvajanjem Zakona o sistemu javnog emitiranja, zakona za koji je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da ne ugrožava vitalni nacionalni interes bilo kojeg konstitutivnog naroda Bosne i Hercegovine. Ovo predstavlja ključni korak naprijed u ispunjavanju jednog od posljednjih neispunjenih uslova prije nego što Evropska komisija bude u poziciji da pokrene pregovore o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Politički direktori su pozdravili činjenicu da će ova reforma osigurati jedan Javni radio-televizijski sistem sa tri multietnička emitera koji će prenositi programe na sva tri jezika koja se govore u Bosni i Hercegovini.

Politički direktori su se odlučno i u potpunosti suprotstavili segregaciji i diskriminaciji u školama u Bosni i Hercegovini, što samo može udaljiti Bosnu i Hercegovinu od Evropske unije. Upravni odbor poziva sve nadležne organe vlasti, uključujući sva ministarstva obrazovanja u BiH, da osiguraju da se sve sporne odluke o podjelama

škola ponište tako da djeca mogu redovno pohađati nastavu. Upravni odbor je pozvao organe vlasti da osiguraju da se u drugim područjima, kao što je Stolac, ne donesu daljnje odluke o podjeli. Politički direktori su podržali one organe vlasti, nastavno osoblje, roditelje i učenike koji su odbacili ovaj retrogradni korak kao štetan za građane Bosne i Hercegovine i budućnost Bosne i Hercegovine.

Komunike

Policijska reforma

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je pozdravio usvajanje sporazuma o reformi policije većinom glasova u Narodnoj skupštini Republike Srpske, koja je održana 4. oktobra, i koji ispunjava 3 uslova Evropske komisije, tj.

- Sve zakonodavne i budžetske nadležnosti za sva pitanja policije moraju se nalaziti na državnom nivou.
- Nema političkog uplitanja u rad policije.
- Funkcionalne lokalne policijske oblasti moraju se utvrditi na osnovu tehničkih kriterija za rad policije, pri čemu se operativna komanda provodi na lokalnom nivou.

Upravni odbor je izrazio svoju punu podršku ovom sporazumu koji će osigurati osnovu za efikasnu i modernu policijsku službu koju trebaju i zaslužuju građani Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina će u roku od pet godina imati jedinstvenu integriranu policijsku službu na državnom nivou i lokalne policijske oblasti koje ispunjavaju uslove Evropske komisije.

Implementacija reforme policije će se morati izvršiti u skladu sa zahtjevima Evropske komisije, a Upravni odbor je pozdravio namjeru Evropske komisije da ovaj proces tijesno nadzire, kao i namjeru iskazanu od strane pojedinačnih članica Vijeća za implementaciju mira, uključujući i SAD, da prate napredak, te pruže pomoć u ovom procesu.

Kako bi omogućio Evropskoj uniji da otpočne pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, Upravni odbor je zatražio da Vijeće ministara i Parlament Federacije odmah podrže ovaj sporazum, a potom i Parlament BiH. Upravni odbor je podsjetio na činjenicu da ovaj Sporazum predstavlja ključni korak kako bi se Evropskoj komisiji omogućilo da da preporuku za otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Upravni odbor je iz tog razloga ohrabrio sve političke čelnike u BiH da u potpunosti podrže ovaj sporazum, koji pruža osnovu da se BiH približi ugovornom odnosu sa EU. Upravni odbor je apelirao na organe vlasti BiH da vrlo brzo okončaju preostale korake, kako bi se otvorio put za optočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju prije kraja godine, te omogućilo BiH da se pridruži njenim susjedima na putu ka Evropi. Upravni odbor je apelirao na relevantne organe vlasti BiH da iskoriste priliku koja je sada pred njima kako bi to uradili.

Reforma odbrane

Upravni odbor je pozdravio nedavno usvajanje Zakona o odbrani BiH i Zakona o službi u oružanim snagama BiH. Komisija za reformu odbrane je izradila ove Zakone i njihove osnovne koncepte pod zajedničkim vođstvom ministra odbrane BiH, Nikole Radovanovića i političkog savjetnika NATO štaba u Sarajevu, dr Raffija Gregoriana. Formiranje jedinstvenih vojnih snaga kompatibilnih sa strukturama NATO-a, koje imaju jedinstven lanac komandovanja na državnom nivou i jedinstveni budžet za odbranu na državnom nivou će Bosni i Hercegovini osigurati oružane snage koje su joj potrebne da bi se suočila sa izazovima koje u oblasti sigurnosti nosi 21. stoljeće. Potpuna implementacija Zakona i njihovog koncepta također može poslužiti kao osnova na kojoj će prestati postojati potreba da međunarodne vojne snage osiguravaju provođenje vojnih aspekata Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Upravni odbor je izrazio svoju punu podršku radu Komisije za reformu odbrane i usvojenim Zakonima o odbrani i službi u oružanim snagama BiH, i pozdravio činjenicu da će Komisija za reformu odbrane uskoro početi prijenos svojih funkcija na Ministarstvo odbrane BiH. Upravni odbor je čestitao na podršci koju su državni i entitetski organi vlasti pružili u ovom procesu, zbog toga što to predstavlja najjasniji znak opredjeljenja Bosne i Hercegovine za članstvo u euro-atlanskim integracijama i ostvarivanje utvrđenog cilja – konačnog članstva u NATO-u. Politički direktori se nadaju da će Bosna i Hercegovina uskoro ispuniti svoje dejtonske obaveze i ostvariti potpunu saradnju sa Haškim tribunalom, uključujući i hapšenje i izručenje Hagu osoba optuženih za ratne zločine, što je sada jedina prepreka za članstvo BiH u programu «Partnerstvo za mir» NATO-a.

PDV

Upravni odbor je pohvalio Upravu za indirektno oporezivanje BiH zbog pravovremenog provođenja administrativnih priprema za uvođenje PDV-a 1. januara 2006. godine. Ovom reformom se uspostavlja ravnopravniji i efikasniji sistem indirektnog ubiranja poreza, a fiskalni sistem BiH se usklađuje sa sistemom u ostalim evropskim zemljama, počinje se riješavati problem sive ekonomije i umanjuju mogućnosti za postojanje korupcije i utaje poreza.

Upravni odbor je potpuno podržao stav Vijeća ministara BiH i Parlamenta da je jedinstvena stopa od 17% najbolje rješenje za Bosnu i Hercegovinu, s obzirom na brzo odvijanje procesa objedinjavanja bivših entitetskih carinskih uprava i Carinske uprave Brčko Distrikta. Ni jedan drugi sistem ne bi bio kompatibilan s obavezom uvođenja PDV-a 1. januara 2006. godine.

Upravni odbor je apelirao na državne i entitetske organe vlasti BiH da sarađuju sa Svjetskom bankom, MMF-om i drugim finansijskim agencijama kako bi ojačali programe socijalne zaštite koji će pomoći u ublažavanju mogućih negativnih efekata PDV-a na najsiriromašnija domaćinstva. Kada budu donesene potrebne političke odluke biće moguće poduzeti daleko više. Pomoć u ovoj oblasti im je na raspolaganju.

Upravni odbor je također naglasio da je od suštinskog značaja da organi vlasti BiH hitno trebaju bolje informisati građane o uvođenju PDV-a. Upravni odbor je pozvao organe vlasti da u ovom smislu odmah poduzmu odgovarajuće aktivnosti, s obzirom da nepostojanje tačnih informacija o uvođenju PDV-a i njegovim učincima stvara zabrinutost kod običnih građana. Upravni odbor je podsjetio da svaka zemlja članica Evropske unije ima PDV koji je osigurao značajnu korist u smislu povećanja javnih prihoda, borbe protiv korupcije i spriječavanja utaje poreza.

Radna grupa za Srebrenicu

Upravni odbor je konstatirao da je Vlada Republike Srpske konačno ozbiljno shvatila svoju obavezu da Radnoj grupi za Srebrenicu stavi na raspolaganje informacije koje posjeduje o zločinima koji su se dogodili u i oko Srebrenice u periodu od 11. do 19. jula 1995. godine.

Izveštaj Radne grupe za Srebrenicu predstavlja ozbiljan napor da se sačini sveobuhvatan spisak svih osoba koje su bile uključene u događaje u i oko Srebrenice tokom jula 1995. godine. Ovo predstavlja istinski pokušaj da se prošlost ostavi iza sebe i otkrije kompletna istina o onom što se dogodilo u Srebrenici. Upravni odbor je uvjeren da će rušenje zida šutnje, koji je okruživao ove događaje skoro punih deset godina, pružiti priliku onima koji su izgubili svoje najmilije da dobiju neke od odgovora koje traže od jula 1995. godine, i da pravda konačno bude zadovoljena. To može biti učinjeno jedino putem primjene vladavine prava i provođenja potpunog sudskog procesa pred odgovarajućim međunarodnim i lokalnim institucijama. Nadležna tužilaštva sada trebaju obraditi informacije koje im je dostavila Radna grupa za Srebrenicu i koristiti ih tokom istraga koje provode.

Vijeće za implementaciju mira podsjetilo je na trajni značaj punog otkrivanja i istraživanja svih slučajeva ratnih zločina koji su se dogodili u BiH između 1992. i 1995. godine. Ono je naglasilo da je puna saradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom i dalje međunarodna obaveza organa BiH, a posebno organa Republike Srpske. Vijeće je pozdravilo nedavne transfere optuženika u Tribunal, ali je stavilo do znanja da ovaj proces neće biti završen sve dok svaki optuženik ne bude u Hagu, uključujući Karadžića i Mladića.

Obrazovanje

Upravni odbor je izrazio duboku zabrinutost u vezi sa nedavnim pokušajima podjele škola po nacionalnoj osnovi u općinama Prozor-Rama, Čapljina i drugim mjestima u BiH. To predstavlja retrogradan korak i nanosi štetu građanima i budućnosti BiH. Ovi pokušaji odražavaju činjenicu da se i dalje ne ispunjavaju postprijemne obaveze BiH prema Vijeću Evrope i nisu u skladu sa evropskim standardima. Upravni odbor poziva nadležne organe, uključujući sve ministre obrazovanja u BiH, da osiguraju da se sve sporne odluke o podjeli škola ponište tako da djeca mogu redovno pohađati nastavu, kao i da osiguraju da se u drugim područjima, kao što je Stolac, takve odluke ne donose. Upravni odbor također poziva organe BiH da administrativno i pravno ujedine sve "dvije škole pod jednim krovom".

Nadležni organi BiH moraju hitno uspostaviti efikasan mehanizam za koordinaciju na državnom nivou da bi se na ispravan način vršila koordinacija prioriteta obrazovne reforme i obaveza koje su preuzete 2002. godine, te tako ispoštovale međunarodne obaveze BiH. Prvi važan i hitan korak u tom smjeru je uspostava obrazovne agencije na državnom nivou.

Upravni odbor je također nadsjetio nadležne organe da usvoje usklađeni Zakon o visokom obrazovanju na državnom nivou kao jedan od prvih koraka prema implementaciji Bolonjskog procesa BiH.

Ujedinjenje Mostara

Upravni odbor je pozdravio pomake koji su načinjeni u pravcu ujedinjenju institucija Grada Mostara, konstatirajući da je niz ključnih aktivnosti ili završen ili doveden blizu završetka, uključujući imenovanje istinski multietničke gradske administracije. To znači da se značajan dio projekta ujedinjenja Mostara može završiti do kraja ove godine, što će omogućiti da se Jedinica za implementaciju može ugasiti 30. novembra 2005. godine.

Proces ujedinjenja Mostara i dalje je osjetljiv i pun izazova. Međutim, Upravni odbor je izrazio zabrinutost povodom činjenice da politički interesi i dalje ometaju napore na ponovnom ujedinjenju gradskih institucija. On je naglasio da neće prihvatati neprimjereno političko uplitanje ili napore da se podriva ujedinjenje Mostara.

Brčko

Upravni odbor zahtijeva da Vijeće ministara što je prije moguće implementira prijedlog organa Brčko distrikta da se osnuje Ured za Distrikt u okviru izvršne vlasti na državnom nivou. Bez institucionalnog sredstva za dijalog, saradnju i koordinaciju putem kojih Vlada Distrikta može prezentirati svoje interese i učestvovati u utvrđivanju politike na nivou BiH koja je relevantna za Distrikt, Brčko nije u mogućnosti da realizira svoju punu ulogu u državnim poslovima.

Ekonomija

Upravni odbor je pozdravio činjenicu da je poboljšano prikupljanje poreza i upravljanje javnim sredstvima za sada otklonilo fiskalnu krizu koja je prijetila da ugrozi usluge na svim nivoima vlasti. Međutim, Upravni odbor je podsjetio vlade da podrže konzervativno planiranje budžeta na nivoima blizu budžeta 2005. godine.

Dobri pomaci su načinjeni u izradi zakona prema kojima će se plate u organima vlasti zadržati na nivoima koji su u skladu sa raspoloživim sredstvima. Upravni odbor je iznio zahtjev da organi vlasti finaliziraju nacrt nakon konsultacija sa svim zainteresiranim učesnicima i upute ga u zakonodavnu proceduru. Javni računi BiH, iako postoje izvjesna poboljšanja, i dalje su izvor duboke zabrinutosti.

Pored toga, Upravni odbor je iznio zahtjev da entitetske vlade ulože dalje napore u implementaciji potrebnih ekonomskih reformi i osiguraju puno funkcioniranje jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH. Ovo obuhvata jačanje statističkog sistema BiH, dalje unapređenje trgovinske politike, reformu energetske sektora i njegovu integraciju u regionalno energetske tržište, kao i usvajanje zakona o zaštiti potrošača i uspostavu funkcije ombudsmena za potrošače.

Budućnost OHR-a

Upravni odbor je potvrdio svoju opredjeljenost u smislu obaveze koju je izrazio u Communiqué-u od 24. juna u pogledu namjere da se nastavi proces prenosa odgovornosti na organe BiH, što će, u odgovarajuće vrijeme, voditi ka preporuci da se funkcija Visokog predstavnika zamijeni funkcijom Specijalnog predstavnika Evropske unije. Vijeće za implementaciju izjavljuje da je ovaj proces tranzicije povezan sa stvarnim pomacima koji se čine u BiH, i da će jasan pokazatelj Upravnom odboru kako je BiH zaista čvrsto na evropskom putu biti kada se kvalificira za otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, i donese teške odluke koje su potrebne da bi se to postiglo.